

Ольга МАСЛЯЄВА,
канд. екон. н., доцентка кафедри економіки,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: СУТНІСТЬ ТА ДЕФІНІЦІЯ

Відносини — це зв'язок між деякою сутністю і тим, що з нею співвідноситься. Вперше категорію «відносини» використав і ввів у філософію Арістотель, який зазначав, що «... кожна річ є те, що вона є...», і проявляється лише зв'язку з іншими або перебуває в якомусь іншому відношенні до інших...» (1). Ще до Арістотеля поняття «відносини» розглядалося іншими мислителями, зокрема Платоном. Він вважав, що відносини є зв'язок між ідеями, завдяки якому вони стають більш доступними для пізнання. Від Платона і Арістотеля комплекс проблем, пов'язаних із формуванням відносин, висвітлювався різними філософськими школами. Вважають, що відносини між речами настільки ж реальні, як і самі речі, в тому сенсі, що не існує речей поза якими небудь відносинами і не існує відносин, які не пов'язували б які небудь речі (явища, події, процеси тощо). У «Великому економічному словнику» під редакцією Мочерного С. В. наведено двобічне трактування поняття «відносини» як взаємний зв'язок різних величин, предметів, дій і як зв'язок між ким небудь, що виникає під час спілкування, контактів. Визначається, що відносини можуть бути виробничі вертикальні й виробничі горизонтальні (2). Поняття виробничих відносин як багатоаспектне зазнало суттєвих змін у процесі еволюційного розвитку суспільства. На думку П. Т. Саблука, виробничі відносини це відносини, що виникають між людьми в процесі виробництва, насамперед, відносини власності на засоби виробництва. Залежно від характеру власності (приватна, колективна,

державна) господарями підприємств можуть бути окремі люди, різні колективи і держава (3).

Організаційно-економічні відносини є складною сукупністю взаємозв'язків та взаємодій між різними організаціями, підприємствами, установами та іншими суб'єктами господарювання в межах певної економічної системи або ринкової структури.

Сутність організаційно-економічних відносин полягає у взаємодії суб'єктів господарювання для досягнення своїх економічних цілей, передбачає спільну діяльність та взаємний вплив між ними з метою забезпечення успішної економічної діяльності. Кожен суб'єкт господарювання має свої власні цілі, які можуть включати отримання прибутку, збільшення обсягів виробництва, розширення ринків збуту, підвищення конкурентоспроможності тощо. Організаційно-економічні відносини допомагають суб'єктам господарювання досягати своїх цілей шляхом різноманітних форм співробітництва і взаємодії. Цілі суб'єктів господарювання можуть варіюватися залежно від типу суб'єкта господарювання і галузі економіки, в якій вони діють.

Основними економічними цілями суб'єктів господарювання можуть бути:

1. Отримання прибутку. Основною метою діяльності підприємства є отримання прибутку. Їхня взаємодія з іншими суб'єктами господарювання спрямована на забезпечення ефективного виробництва, продажу товарів та послуг, залучення інвестицій і розширення ринків збуту з метою збільшення прибутку.

2. Забезпечення стабільності та зростання: суб'єкти господарювання можуть прагнути до забезпечення стабільної фінансової ситуації, зростання обсягів виробництва та ринкової позиції. Для досягнення цих цілей вони можуть укладати угоди з іншими суб'єктами, вести маркетингові дослідження, впроваджувати нові технології та підвищувати якість своїх товарів і послуг.

3. Ефективне використання ресурсів є однією з ключових цілей суб'єктів господарювання. Вони можуть шукати способи зниження витрат на виробництво,

оптимізацію ланцюга постачання, використання новітніх технологій для збільшення продуктивності та раціоналізації бізнес-процесів.

4. Розширення ринків та конкурентоспроможність. Суб'єкти господарювання мають ціль розширити свою присутність на ринку, здобути нові сегменти споживачів і підвищити свою конкурентоспроможність. Це може здійснюватися шляхом розвитку нових товарів і послуг, розширення мереж збуту, проведення маркетингових кампаній та зміцнення бренду.

Економічні цілі формують основу для взаємодії суб'єктів господарювання в організаційно-економічних відносинах. Через обмін ресурсами, послугами, технологіями, фінансовими операціями та співпрацю вони прагнуть досягти своїх цілей та стимулюють економічний розвиток. Організаційно-економічні відносини включають в себе обмін ресурсами, товари та послуги, укладення угод та контрактів, здійснення фінансових операцій, спільне виробництво тощо. Організаційно-економічні відносини виникають у різних галузях економіки, таких як промисловість, сільське господарство, фінанси, торгівля, послуги тощо.

Важливою характеристикою організаційно-економічних відносин є взаємозалежність та взаємовплив між суб'єктами господарювання. Зміни у діяльності одного суб'єкта можуть мати наслідки для інших суб'єктів, що перебувають у взаємовідносинах з ним.

Отже, організаційно-економічні відносини є основою функціонування економічних систем та ринкових структур. Вони відображають взаємодію суб'єктів господарювання у процесі створення, розподілу та споживання матеріальних та нематеріальних благ з метою задоволення потреб людей і досягнення економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Кормишкін Ю. А. Організаційно-економічні відносини аграрних підприємств суб'єктів ЗЕД. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2015. № 4. С. 31-36.

2. Масляєва О. О., Ганзюр І. О. Формування організаційно-економічних відносин в агропромислових підприємствах. Агросвіт. 2020. № 4. С. 105-108.

3. Уніят Л. М. Організаційно-економічні засади інноваційного розвитку підприємств агропромислового бізнесу в конкурентному середовищі: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 586 с.